

Пацвярджэнне выключнасці і індывідуальнасці кожнай бібліятэкі

Прафесійны рэспубліканскі конкурс «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры» – не толькі развіццё айчыннай культуры, прапаганда яе здабыткаў, збіранне і распаўсюджванне фальклорна-этнографічнай спадчыны, але і выдатная магчымасць выявіць найлепшыя ў сваёй справе бібліятэкі, стымуляваць удзельнікаў конкурсу імкнуцца да вяршыняў бібліятэчнага майстэрства.

14 мая ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі былі падведзеныя вынікі чарговага XXIX рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры».

Звычайна ён праводзіцца ў два этапы (абласны і рэспубліканскі) па чатырох намінацыях: «За пошукавую і даследчую працу», «За значны ўклад у выхаваўчую работу з падрастаючым пакаленнем», «За падтрымку і развіццё чытання», «За навацыі ў сферы бібліятэчнай справы». Спа-

чатку пераможцаў вызначылі па абласцях, і толькі пасля конкурсных прац ацаніла рэспубліканскае журы.

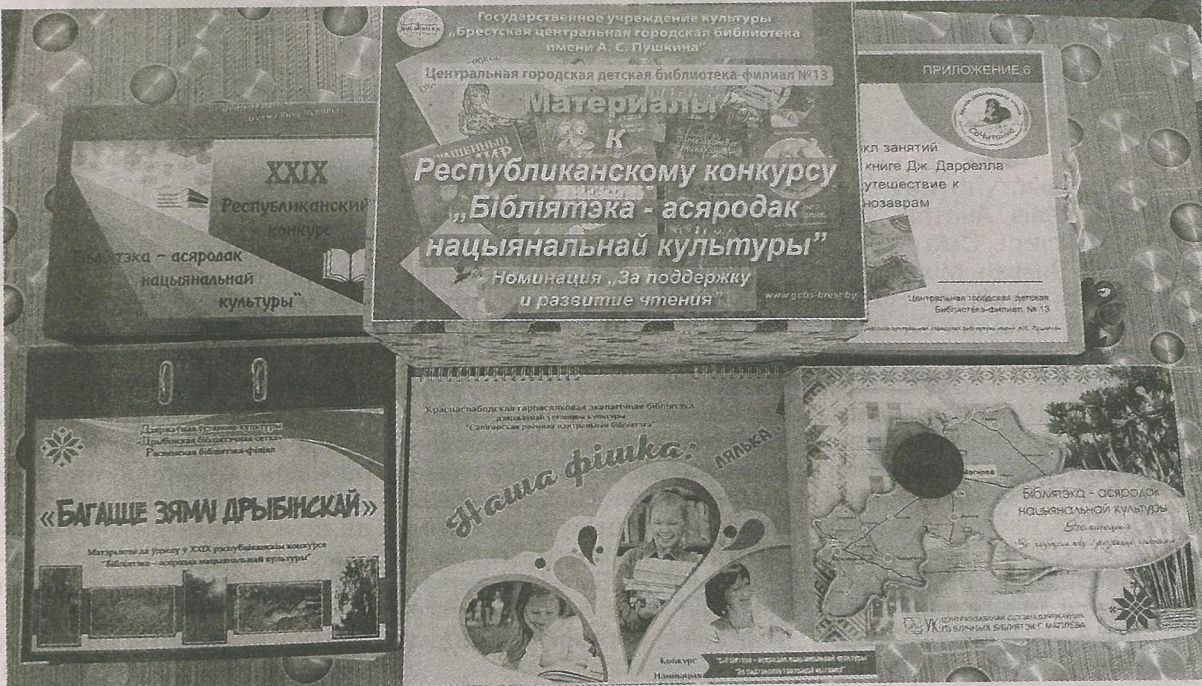
Сёлета за званне найлепшых змагаліся 34 публічныя бібліятэкі: 15 цэнтральных і 19 бібліятэк-філіялаў, у тым ліку 2 дзіцячыя, 17 гарпасялковых і сельскіх.

У складзе журы былі прадстаўнікі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, абласных бібліятэк, цэнтралізаванай сістэмы публічных бібліятэк Мінска. Дыпламамі першай, другой і трэцяй ступеняў адзначаныя 24 публічныя бібліятэкі, 5 бібліятэк прадставіла журы да заахвочвання.

Год ад года бібліятэкі дэманструюць усё больш высокі інфарматыўны ўзровень, культуру падачы матэрыялаў. Практычна кожная конкурсная праца змяшчала ўласныя распрацоўкі (праграмы, праекты), рэкламную і інфармацыйную прадукцыю; суправаджалася электроннымі прэзентацыямі, відэаматэрыяламі, гульнявымі праграмамі, сцэнарыямі і г.д. Вельмі ўразіў членаў журы высокі мастацкі ўзровень працаў.

(Працяг на стар. 5)

Пацвярджэнне выключнасці і індывідуальнасці кожнай бібліятэкі



(Працяг. Пачатак на стар. 1)

У намінацыю «За падтрымку і развіццё чытання» бібліятэкамі была дасланая найбольшая колькасць працаў – 10.

Першае месца сярод гарадскіх і раённых бібліятэк прысуджанае *Цэнтральнай гарадской дзіцячай бібліятэцы-філіялу № 13 Брэсцкай цэнтральнай гарадской бібліятэкі імя А.С. Пушкіна* за стварэнне адзінай чытацкай прасторы ў межах сацыяльнага праекта па каністэрапіі «Открой себя другу». Гэта адзін з унікальных праектаў у краіне па прыцягненні сабак да папулярызацыі чытання і кнігі, што накіраваны на стабілізацыю псіхічнага і эмацыйнага стану пры дапамозе метадаў біблія- і каністэрапіі. У рамках праекта арганізаваны незвычайны гурток чытання «Сочитайка» для дзяцей, падлеткаў і іх бацькоў. Чытанне ўслых сабаку з'яўляецца ключавым элементам заняткаў у ім. Практычнай значнасцю працы стала выданне кнігі з QR-кодамі па асноўных этапах рэалізацыі праекта і памяткамі па культуры зносінаў з сабакамі.

Найлепшай сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк у гэтай намінацыі адзначаная *Азершчынская бібліятэка сямейнага чытання Рэчыцкай раённай сеткі бібліятэк* за адроджэнне традыцыяў сямейнага чытання і цікавасці да кнігі, стварэнне спрыяльных умоваў для змястоўнага правядзення вольнага часу ўсёй сям'ёй, рэалізацыю праектаў «Легенды і паданні вёскі Азершчыны», «Краязнаўчы маршрут «Мой край – вёска Азершчына», «Сцяжынкамі роднага краю», «Жар-птушка», «Непаседы і фантазёры», «Ад папірусу да флэшкі, альбо Кніга сваімі рукамі», «BookTeART» ды інш. У віртуальнай прасторы Азершчынская бібліятэка прадстаўленая праз уласны Web-блог «Букняша».

Другую прэмію сярод гарадскіх і раённых бібліятэк за паспяхова рэалізацыю праграма-праектнай дзейнасці атрымала *Цэнтральная гарадская бібліятэка імя К. Маркса Цэнтралізаванай сістэмы дзяржаўных публічных бібліятэк г. Магілёва*. EVENT-праект «КНИГА2» – адзін з найбольш яркіх, накіраваны на прыцягненне ўвагі да чытання з выкарыстаннем сучасных інфармацыйных тэхналогіяў. Кніга, прапанаваная не бібліятэкарам, а вядомым чалавекам у прамым эфіры інстаграм-акаўнта, набывае двойное значэнне і становіцца яшчэ больш прывабнай. Не менш цікавы інфармацыйна-выставачны праект «Кніжны подыум» раскрывае багаты кніжны фонд бібліятэкі з выкарыстаннем медыйных рэсурсаў і іншых нестандартных формаў прасоўвання кнігі.

Сярод бібліятэк, што размешчаныя ў сельскай мясцовасці, найлепшай прызнаная *Краснаслабодская гарпасялковая экалагічная бібліятэка-філіял № 5 Салігорскай раённай цэнтральнай бібліятэкі* за прышчапленне любові да кнігі і падтрымку чытання, фармаванне цікавасці да беларускай мовы, мастацкай кнігі, папулярызацыю беларускай культуры сярод дзяцей дашкольнага ўзросту праз рэалізацыю праекта «Чароўная скарбонка», які прадугледжвае выкарыстанне інтэрактыўных формаў працы, дыдактычнага матэрыялу, тэатралізаваных пастановак, што ўзнімае прэстыж бібліятэкі ў мясцовым грамадстве, стварае аўтарытэт сярод бацькоў і педагогаў, спрыяе падрыхтоўцы дзяцей для паспяховага навучання ў пачатковых класах.

На трэцяе месца намінаваная *Лідская раённая бібліятэка імя Янкі Купалы* за стварэнне асабістага бібліятэчнага відэаканала, які з'яўляецца эфектыўным інструментам для прасоўвання бібліятэчных паслугаў, дэманстрацыі дасягненняў бібліятэкі. Ён

не толькі паляпшае імідж установы, але і актыўна прыцягвае карыстальнікаў да кнігі і чытання. YouTube-канал гэтай бібліятэкі – стартвая пляцоўка для стварэння віртуальных праектаў. Летась у інтэрнэт-асяродку бібліятэкарамі было рэалізавана 15 творчых праектаў, у рамках якіх падрыхтавана больш за 100 відэа- і інтэрактыўных заданняў. Для сістэматызацыі віртуальных праектаў створаны віртуальны гід па інтэрнэт-рэсурсах бібліятэкі.

Сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк трэцюю прэмію атрымала *Раснянская бібліятэка-філіял Дрыбінскай бібліятэчнай сеткі* за распрацоўку і ўкараненне інавацыйных формаў працы ў галіне экалагічнага выхавання. У рамках мэтавай праграмы «Каждый в ответе за жизнь на планете» былі распрацаваныя і паспяхова рэалізаваныя праекты «Багацце зямлі Дрыбінскай» (2018 г.) і «Зялёная карта Дрыбінскага раёна» (2019 – 2020 гг.). Пад час іх рэалізацыі ўпершыню была здзейсненая спроба акумуляцыі інфармацыі і выдання ўнікальнай кнігі пра выдатныя прыродныя мясціны Дрыбінскай зямлі, што ахоўваюцца дзяржавай; складзеная інтэрактыўная карта помнікаў прыроды «Зялёная карта Дрыбінскага раёна» на інтэрнэт-сэрвісе Google Карты.

У намінацыю «За значны ўклад у выхаваўчую работу з падрастаючым пакаленнем» было прадстаўлена 8 працаў.

Першае месца сярод гарадскіх і раённых бібліятэк журы прысудзіла *гарадской дзіцячай бібліятэцы, філіялу Смаргонскай раённай бібліятэкі*, за пераадоленне сацыяльнай ізаляванасці дзяцей з інваліднасцю праз дзейнасць у бібліятэцы ляльчэнага тэатра «Праменьчык» у рэжыме анлайн, створанага ў межах рэалізацыі ініцыятывы «Арганізацыя асяроддзя

для пераадолення сацыяльнай ізаляванасці дзяцей з інваліднасцю ў рамках праекта «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь». У філіяле праведзены рамонт памяшкання для выступленняў тэатра, закупленыя пальчаткавыя лялькі, набытае перыферыянае абсталяванне.

Найлепшай сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк стала *Браніслаўская сельская бібліятэка Жыткавіцкай раённай сеткі бібліятэк* за сацыяльнае партнёрства бібліятэкі і школы ў выхаваўчай працы з маладым пакаленнем. Сумесна са школай распрацаваны і рэалізаваны праект «Бібліятэка і школа – тэрыторыя чытання», у рамках якога праводзяцца квэст-гульні, літаратурна-гульнявыя праграмы, віктарыны, конкурсы і г.д. Цікавасць да вывучэння культуры і традыцыяў Беларусі, да народнай творчасці фармуецца створаным на базе бібліятэкі гурткі «Цуд-саломка» і «Рукадзельніца».

Дыпламам другой ступені ў гэтай намінацыі адзначаная *Цэнтральная раённая бібліятэка Віцебскай раённай цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы* за рэалізацыю грамадзянска-патрыятычнага праекта «Жывая памяць пакалення...». Знойдзеныя копіі дакументаў ваеннага часу: прадстаўленні да ўзнагародаў, загады аб узнагароджванні, у сямейных архівах – фантэмы лісты, капсулы з асабістымі звесткамі, прадметы ваеннага часу (папругі, гадзіннікі ды інш. рэчы). Вынікам праекта стала з'яўленне эфектнай кнігі-банера, што спалучыла інфармацыйны і графічны блокі, згрупаваныя па раздзелах. Матэрыялы актыўна выкарыстоўваюцца ў выхаваўчай працы з маладым пакаленнем, на шматлікіх раённых мерапрыемствах, прысвечаных гісторыі краю.

Другую прэмію сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк журы прысудзіла *бібліятэцы аграгарадка Любішчына Чэрвеньскай цэнтральнай раённай бібліятэкі*. Больш за 10 гадоў пры ёй дзейнічае аматарскае аб'яднанне для дзяцей і падлеткаў «Рюкзачок», праца якога носіць спазнавальны, забаўляльны і творчы характар, садзейнічае выхаванню, адукацыі і раз-

віццю творчых здольнасцяў, прасоўванню кнігі і чытання ў дзіцячым асяроддзі. Пры клубе працуе літаратурна-творчая пляцоўка «Мастерская Тюбика», дзе вучні спасцігаюць розныя віды творчасці і рамёстваў – роспіс, лепка з пластыліну і цеста, стварэнне ўнікальных падарункавых паштовак, букетаў з цукерак, магнітаў, вітражоў.

Трэцяе месца ў намінацыі заняў *філіял гарадской бібліятэкі № 7 Мазырскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя А.С. Пушкіна* за распрацоўку і рэалізацыю доўгатэрміновага праекта «Большая игра». Адметнасцю з'яўляецца тэрыторыя арганізацыі вольнага часу – інтэлектуальнае, творчае бібліятэчнае асяроддзе, якое развівае, свабоднае ад павучальнасці і абавязкаў. Спецыяльна для дзяцей і падлеткаў створаная асобная тэрыторыя для чытання і зносінаў, малявання, настольных гульняў; прадугледжанае правядзенне масавых мерапрыемстваў: квэст-гульні, ваенна-патрыятычныя квізы, літаратурна-гульнявыя гадзіны, бібліярасследаванні, забаўляльна-спазнаваўчыя праграмы і інш.

Сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк на трэцяе месца вылучаная *Мышкавіцкая сельская бібліятэка-філіял № 1 (сетка бібліятэк Кіраўскага раёна)* за мэтанакіраваную працу па выхаванні патрыятызму ў дзяцей і падлеткаў. Бібліятэкары сабралі багаты гістарычны матэрыял пра вёску Мышкавічы, яе культуру і традыцыі, сістэматызавалі яго і прадставілі ў выглядзе інфармацыйнага рэсурсу «Бусліны край, мой вайна і прытулак». Краязнаўчы альбом, зроблены ў тэхніцы скрапбукінг, мае тэкставую і графічную інфармацыю, што прадстаўленая ў некалькіх раздзелах. Інфармацыйныя матэрыялы ў альбоме дапаўняюць тэматычныя відэаролікі, што знаёмяць з мінулым і сучасным Мышкавічам, іх славуцасямі.

Вольга КАКШЫНСКАЯ, галоўны бібліятэкар навукова-даследчага аддзела бібліятэказнаўства НББ

(Заканчэнне ў наступным нумары)

